
5 Vragenuur

Vragen van het lid Merkies aan de staatssecretaris van Financiën over het bericht dat vermogenden voor 21 tot 32 miljard dollar hebben weggezet in belastingparadijzen.

De heer **Merkies** (SP):

Voorzitter. Een derde van het wereldwijde vermogen wordt naar schatting gestald in belastingparadijzen. Terwijl de allerrijksten der aarde zo hun belasting kunnen ontlopen, wordt de rekening neergelegd bij de rest van de bevolking, onder andere in de vorm van bezuinigingen. Een internationale groep onderzoeksjournalisten liet vorige week in de zogeheten offshore-leaks zien hoe die belastingontwijking in haar werk gaat. Deze 2,5 miljoen bestanden met informatie over 122.000 offshorebedrijven hebben in enkele landen al geleid tot belangrijke onthullingen over spaartegoeden, onder andere in Frankrijk en Azerbeidzjan. Klopt het dat de staatssecretaris deze data nog niet in handen heeft gekregen? Klopt het dat hij overweegt naar de rechter te stappen? Of heeft hij dat al gedaan? Hebben zijn buitenlandse collega's die informatie wel gekregen?

In Trouw staat dat ING en ABN AMRO worden genoemd. Nu is dat op zichzelf misschien niet zulk opzienbarend nieuws, maar je moet wel bedenken dat dit over heel veel en heel ingewikkelde informatie gaat. Je kunt je voorstellen dat er wel degelijk informatie over Nederlandse personen en organisaties naar boven komt als je er een groep speurneuzen op zet. Het valt me op dat dit soort zaken leidt tot veel nieuwe zwartsparders, bijvoorbeeld toen er eerder cd's opdoken met bankgegevens over Liechtenstein en Zwitserland. Ik vraag me dus af hoe effectief het beleid is als je niet die cd's hebt die je eigenlijk toevallig tegenkomt. Gisteren begonnen de rechtszaken tegen 150 tot 200 zwartsparders, maar ook hierbij ging het om gelekte informatie die we dertien jaar geleden via België hebben gekregen. Dertien jaar geleden! Waarom duurt het eigenlijk zo lang? Dat roept ook de vraag op of een verjaringstermijn van twaalf jaar eigenlijk wel voldoende is. Wat gaat de staatssecretaris doen om zwartsparen aan te pakken? Welke concrete plannen heeft hij?

Staatssecretaris **Weekers**:

Voorzitter. Ik dank de heer Merkies voor zijn vragen. Ik kan hem melden dat mijn handen jeuken om wat met deze gegevens te doen. Ik zeg er tegelijkertijd bij dat ik ze dan wel eerst moet hebben. Afgelopen donderdag kwam dit in een VAO ook al aan de orde. Toen heb ik toegezegd onmiddellijk actie te gaan ondernemen en heb ik geksheerd gezegd dat alle verloven worden ingetrokken. Daar zat wel een serieuze ondertoon in. Zodra we de gegevens hebben, moeten we ook de capaciteit en de mankracht beschikbaar hebben om die te analyseren. Ik heb de gegevens echter nog niet. Trouw is er wel formeel naar gevraagd. We proberen ook formeel om hierover op het allerhoogste niveau van de Belastingdienst met de hoofdredactie van Trouw in gesprek te komen. Daarnaast heb

ik geprobeerd met andere belastingdiensten in contact te komen, bijvoorbeeld de Duitsers, Fransen, Belgen en Grieken, met de vraag of zij de gegevens hadden. Zij hebben die echter ook niet, al zijn ze net zo happig op deze gegevensbestanden als ik. We doen er alles aan om die stukken in handen te krijgen, maar dat is nog niet zo gemakkelijk.

De heer Merkies vroeg of ik naar de rechter stap. Het is niet zo gemakkelijk om deze gegevens via de rechter te bemachtigen. De Algemene wet inzake rijksbelastingen biedt daar eigenlijk geen aanknopingspunten toe. Ik wil samen met de collega's in andere landen wel bekijken of we gezamenlijk het International Consortium of Investigative Journalists kunnen aanspreken. Ik zal ook actie ondernemen richting Eurocommissaris Semeta met de vraag of hij het zaakje kan bundelen. Het is mij namelijk een lief ding waard om deze gegevens te krijgen.

De heer Merkies heeft ook nog een vraag gesteld over een tweetal banken.

De **voorzitter**:

Daar zult u in uw volgende termijn op in moeten gaan, want uw tijd is op. Ik geef het woord weer aan de heer Merkies.

De heer **Merkies** (SP):

Ik hoor dat de staatssecretaris met deze zaken aan de gang gaat. Mijn vraag is echter wat zijn concrete maatregelen zijn om zwartsparen in het algemeen aan te pakken. De kwestie rond de offshore-leaks gaat ook over belastingparadijzen en brievenbusmaatschappijen. Wat zijn de concrete maatregelen om die aan te pakken? Ik heb zelf al een aantal voorstellen gedaan in de Kamer, net als enkele collega's. Het valt op dat de coalitie, inclusief de PvdA dus, die steeds wegstemt. De PvdA lijkt bij monde van Diederik Samsom toch in onze richting te zijn gedraaid. Dat is hoopgevend, maar de vraag is wel wat we concreet gaan doen. Blijkbaar kunnen we nu spijkers met koppen slaan. Komt de staatssecretaris werkelijk nu met concrete maatregelen tegen de brievenbusmaatschappijen en belastingparadijzen of gaat hij weer eindeloos lang traineren en een rapport afwachten dat nota bene is geschreven in opdracht van de financiële lobby? Gekker moet het toch niet worden? Er wordt eindeloos getraineed. We zijn hier al heel lang mee bezig. Zes jaar geleden hebben wij al vragen gesteld naar aanleiding van een zeer kritisch rapport van SOMO over de brievenbusmaatschappijen. Zes jaar geleden! Al die tijd is er niks gebeurd, alleen maar traineren en wachten op nieuwe rapporten. Waarom komt de staatssecretaris niet vandaag nog met acties, ook acties die ervoor zorgen dat Nederland het goede voorbeeld geeft in de wereld als het gaat om "belastingparadijzerij", zoals de staatssecretaris het zelf noemt?

Staatssecretaris **Weekers**:

Wat betreft het onderzoek van SEO Economisch Onderzoek naar de schakelvennootschappen of brievenbusmaatschappijen et cetera, vraagt de heer Merkies naar de bekende weg. Dat onderzoek verwacht ik in de loop van deze of volgende maand. De Kamer krijgt er dan een passende reactie van mij op. Dan weet de Kamer ook hoe ik daarop reageer.

De database die een aantal kranten zeggen te hebben, zou ik heel graag in bezit krijgen. Het zou mij echt een lief ding waard zijn als Trouw blijkt zou geven van maatschappelijke verantwoordelijkheid door die gegevens aan mij

Weekers

te overhandigen, zodat de experts van de Belastingdienst die data kunnen analyseren en gericht actie kunnen ondernemen.

De heer **Merkies** vraagt hoe effectief het beleid is. Gisteren zijn na twaalf jaar de laatste rechtszaken gestart in de KB Lux-affaire. Dit geeft aan dat de Belastingdienst enerzijds een heel lange arm heeft en anderzijds een geheugen als een olifant. Eerst proberen we via allerlei methoden om de belastingheffing richtig op te leggen en te innen. Als dat uiteindelijk mis mocht lopen, procederen we door om de onderste steen boven te krijgen.

Binnenkort kom ik met een wetsvoorstel over de verlenging van verjaringstermijnen naar de Kamer.

De heer **Merkies** (SP):

Ik hoop dat we eindelijk eens werk maken van de aanpak van de brievenbusmaatschappijen en belastingparadijzen. Ik doe een oproep aan de Tweede Kamer – ik zie de twee coalitiepartners al staan bij de interruptiemicrofoons – om hierover het debat te voeren en dat niet steeds te weigeren, terwijl de oppositie het wel wil voeren, en tegen te houden.

Mevrouw **Neppérus** (VVD):

De VVD vindt een goed vestigingsklimaat wel van belang, anders dan kennelijk de SP. Ik wil wel weten wat de staatssecretaris gaat doen om betere afspraken te maken over internationale samenwerking om zaken die niet deugen, aan te pakken. Hoe praat hij met de andere landen over het rapport dat kennelijk circuleert, in ieder geval binnen de burelen van Trouw?

Staatssecretaris **Weekers**:

Enerzijds proberen wij in OESO-verband met een aantal gelijkgezinde landen om de druk op het ICIJ op te voeren om uiteindelijk deze databestanden te krijgen. Anderzijds zal ik, zoals ik zojuist al zei in reactie op de heer **Merkies**, er persoonlijk bij Eurocommissaris Semeta op aandringen om dit thema op te pakken. Mevrouw **Neppérus** weet dat ook de Europese Commissie werkt aan een actieplan om niet alleen zwartsparen, maar ook belastingontduiking en -ontwijking tegen te gaan. Ik steun dat zeer. In Europees verband moeten en kunnen we de krachten nog beter bundelen om dit aan te pakken, dus ...

De **voorzitter**:

Mijnheer **Groot**.

De heer **Groot** (PvdA):

Ik herken mij volstrekt niet in het verhaal van de heer **Merkies** dat wij het debat over dit thema uit de weg zouden gaan. Ik kan mij ook niet herinneren dat hij een concreet voorstel heeft gedaan waarop wij zouden kunnen reageren. Was het maar waar, zou ik zeggen. Ik heb wel een concrete vraag aan de staatssecretaris over de 157 miljoen die extra is uitgetrokken voor de Belastingdienst om fraude op te sporen. Is hij bereid, een deel daarvan in te zetten om actief internationale belastingfraude op te sporen en informatie in te winnen, opdat die mensen uiteindelijk gepakt worden?

Staatssecretaris **Weekers**:

Op de vraag van de heer **Groot** kan ik heel concreet antwoorden: ja, een deel daarvan is ook bestemd om internationale belastingfraude aan te pakken. Ik maak er werk van om de uitwisseling van internationale gegevens zo-

wel op verzoek, als actief, als automatisch op een hoger plan te krijgen. Wij hebben daar intussen al een uitgebreid juridisch raamwerk voor, onder meer in de vorm van het WABB-verdrag en een aantal bilaterale verdragen, maar hieraan moet in de praktijk handen en voeten worden gegeven. Met de Belgen wisselen wij bijvoorbeeld al gegevens van spaarrekeningen uit, maar dat kan nog met veel meer landen. Ik zeg nogmaals concreet tegen de heer **Groot**: het antwoord is "ja".

De heer **Koolmees** (D66):

Ik heb een vraag over de berichtgeving in Trouw. Ik begrijp dat de staatssecretaris Trouw verzocht heeft om gegevens beschikbaar te stellen om deze verder te analyseren. Dat begrijp ik goed, maar tegelijkertijd gaan er allerlei rode lampen bij mij branden als de politiek journalisten ter verantwoording roept. De staatssecretaris zei net: het is niet makkelijk om via de rechter gegevens af te dwingen. Ik zou een stap verder willen gaan: het is niet wenselijk dat de staatssecretaris via de rechter gegevens bij Trouw opvraagt. Wat is de mening van de staatssecretaris hierover?

Staatssecretaris **Weekers**:

Ik verkies de weg van het gesprek boven een juridische weg. Die laatste weg duurt meestal erg lang. Ik doe het liever goedschiks. Daarmee doe ik impliciet een beroep op Trouw. Als het dagblad over gegevens beschikt die uitermate interessant zijn voor de Belastingdienst om mafafide belastingplichtigen op te sporen en om fiscale vervolging in te stellen, zou ik die heel graag krijgen. Dat beroep doe ik dus op Trouw. Ik hoop dat het gesprek tussen de directeur-generaal van de Belastingdienst en de hoofdredactie van Trouw snel op gang komt en resultaat oplevert.

De heer **Bashir** (SP):

Zwartsparenders stelen van de samenleving, want de belasting die zij niet betalen, moet worden betaald door al die andere mensen. Ik ben geschrokken van het feit dat de Belastingdienst blijkbaar nog steeds niet de gegevens in handen heeft die Trouw wel in handen heeft. Hoe kan dit? Waarom heeft de Belastingdienst niet dezelfde ingangen als de journalisten van Trouw? Hoe gaat de staatssecretaris ervoor zorgen dat de Belastingdienst voortaan ook meer bronnen kan aanboren?

Staatssecretaris **Weekers**:

De Belastingdienst kan een aantal bronnen aanboren. In de Algemene wet inzake rijksbelastingen is heel specifiek aangegeven van wie de Belastingdienst informatie kan vorderen. De heer **Bashir** weet net zo goed als ik dat journalisten een veel breder scala aan mogelijkheden hebben. Zij zijn immers minder wettelijk gebonden. Het zou mij een lief ding waard zijn als de journalisten die de afgelopen dagen in allerlei landen behoorlijk hierover hebben gepubliceerd, mijn dienst in staat stellen om gerichte opsporingsacties in gang te zetten. Dan heb ik wel hun hulp nodig.

De heer **Klaver** (GroenLinks):

De staatssecretaris zegt dat hij al deze individuen die zwartsparen, die de belasting omzeilen, keihard wil aanpakken en dat hij daar veel capaciteit voor wil inzetten. Hij wil de internationale lijst die er nu ligt, hebben om de Belastingdienst zijn werk goed uit te kunnen laten voeren.

Weekers

Dat vind ik goed. Is de staatssecretaris bereid om dezelfde, bijna agressieve aanpak toe te passen op multinationals? Kan hij toezeggen dat hij zelf een lijst openbaar zal maken van bedrijven die gebruikmaken van taxrulings in Nederland zodat ook journalisten kunnen graven naar multinationals die gebruikmaken van taxrulings en de belastingen omzeilen? Ik zou zeggen: eerlijk oversteken.

Staatssecretaris Weekers:

Ik kan hier kort over zijn, want ik heb hierop vorige week in een VAO al geantwoord. Het antwoord is "nee". In het VAO heb ik de argumentatie al gegeven.

De voorzitter:

Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoorden en voor zijn komst naar de Kamer.

Wij gaan nu over naar de vraag die ik al eerder aankondigde: de vraag van de heer Recourt. De minister van Veiligheid en Justitie is nog steeds in de Eerste Kamer vanwege een hoofdelijke stemming aldaar, maar hij heeft de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie gestuurd, die over het algemeen ook heel goed in staat is om antwoord te geven.